

## Národný projekt

### Poradenstvo v oblasti sociálnej pomoci a podpory utečencom

<b>Operačný program:</b>	Ľudské zdroje
<b>Žiadateľ:</b>	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
<b>Kód projektu v ITMS2014+:</b>	312111CTX2
<b>Celkové oprávnené výdavky projektu:</b>	3 443 572,65 Eur
<b>Požadovaná výška NFP:</b>	3 443 572,65 Eur

<b>Prioritná os:</b>	11 CARE - EFRR
<b>Investičná priorita:</b>	11.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti
<b>Špecifický cieľ:</b>	11.1.1 Riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie

<b>Miesto realizácie projektu</b>	
<b>Štát:</b>	Slovenská republika
<b>Región NUTS II:</b>	Západné Slovensko / Stredné Slovensko / Východné Slovensko
<b>Vyšší územný celok NUTS III:</b>	Bratislavský kraj/ Nitriansky kraj/ Trnavský kraj/ Trenčiansky kraj/ Banskobystrický kraj/ Žilinský kraj/ Prešovský kraj/ Košický kraj

### Popis projektu

Cieľom projektu je pomoc osobám z cieľovej skupiny a podpora ich integrácie prostredníctvom poskytovania poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení.

Projekt bude implementovaný prostredníctvom hlavnej aktivity „Poskytovanie poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení“ .

Cieľovou skupinou sú – štátni príslušníci tretích krajín odchádzajúci z Ukrajiny.

Oprávneným územím realizácie aktivít projektu je celé územie Slovenskej republiky.

Merateľné ukazovatele:

- Počet osôb nad 18 rokov, ktorým bola poskytnutá intervencia
- Počet osôb do 18 rokov, ktorým bola poskytnutá intervencia

### Popis východiskovej situácie

Východiskové dokumenty na regionálnej, národnej a európskej úrovni, ktoré priamo súvisia s realizáciou NP:

- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
- Zákon č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 93/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

V súvislosti so situáciou na Ukrajine vláda SR prostredníctvom Uznesenia č. 144 z 28.02.2022 schválila návrh na vyhlásenie poskytovania dočasného útočiska v súlade s § 29 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov štátnym občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorého následkom je hromadný prílev cudzincov na územie Slovenskej republiky (ďalej len „SR“).

S cieľom poskytnúť občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom, ktorí sú na území SR z dôvodu ozbrojeného konfliktu na Ukrajine okamžitú pomoc, MPSVR SR pristúpilo k poskytovaniu pomoci v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“). Vzhľadom na uvedené, cudzinec prichádzajúci z Ukrajiny, ktorý sa úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) preukáže preukazom cudzinca žiadajúceho o poskytnutie dočasného útočiska, resp. dokladom o tolerovanom pobyte na území SR v súlade so zákonom o azyle, spĺňa podmienku poskytovania pomoci v zmysle § 1 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Utečencom z Ukrajiny patrí základná dávka aj

príspevky v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok ako u občanov SR.

Nariadenie vlády SR č. 93/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny (ďalej len „nariadenie“), ktoré nadobudlo účinnosť dňa 30.03.2022 sa na obdobie trvania krízovej situácie a na ďalšie obdobie bezprostredne nasledujúce po jej ukončení upravujú niektoré opatrenia v oblasti sociálnych vecí a rodiny na úseku štátnych sociálnych dávok (príspevok na starostlivosť o dieťa a príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa) a pomoci v hmotnej núdzi.

Nariadením vláda SR umožnila poskytovať príspevok na starostlivosť o dieťa (predpoklad 750 osôb) aj osobám, ktorým bolo poskytnuté dočasné útočisko alebo osobám, ktoré v súvislosti s krízovou situáciou požiadali o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany a poskytovanie dočasného útočiska im z tohto dôvodu zaniklo (ďalej len „osoba s osobitnou ochranou“) Súčasne sa umožnilo poskytovať jednorazový príspevok pri zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti (predpoklad 400 detí) už na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia a opakovaný príspevok dieťaťu (predpoklad 400 detí), ak je zverené dieťa osobou s osobitnou ochranou. Súčasne bude možné poskytovať opakovaný príspevok náhradnému rodičovi (predpoklad 200 osôb) v prípade, že náhradný rodič má na území Slovenskej republiky prechodný pobyt.

Nariadením sa zabezpečila aj pomoc maloletým deťom, ktoré prišli na územie SR bez rodičov a bude im ustanovený opatrovník. Tieto deti sa budú považovať za člena domácnosti s ustanoveným opatrovníkom na účely pomoci v hmotnej núdzi.

Potreby osôb s osobitnou ochranou, ktoré súvisia s ich závažným zdravotným postihnutím sú v súčasnosti riešené formou finančnej pomoci, ktorú im poskytuje Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a UNICEF. Táto finančná pomoc je zameraná na osoby žijúce v domácom prostredí, teda osoby, ktorým nie sú poskytované sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb. Doteraz je finančná pomoc vyplatená pre približne 1 000 osôb, mesačný nárast žiadostí je cca 50. Poskytovanie predmetnej pomoci bude zo strany uvedených organizácií ukončené, v nadväznosti na čo vláda SR pripravuje nariadenie, ktorým bude upravené poskytovanie mesačnej dotácie na podporu humanitárnej pomoci pre osoby so zdravotným postihnutím. Cieľom je podporiť potreby osôb s osobitnou ochranou súvisiace s jej závažným zdravotným postihnutím. Po schválení nariadenia vlády sa výplata dotácie bude realizovať na úradoch PSVR.

Projekt umožní pružnejšie a adresnejšie poskytovanie dávok občanom Ukrajiny, ktorí sa následkom ozbrojeného konfliktu ocitli na území SR a ktorí sú odkázaní na okamžitú pomoc súvisiacu so začlenením sa do spoločnosti, detí do škôl aj do pracovného života.

Predstavuje prínos pre klientov občanov Ukrajiny, ktorí vzhľadom na svoju životnú situáciu spôsobenú vojnovým konfliktom na Ukrajine, príchodom na územie SR nemajú potrebný prístup informácií k tomu, aby sa dokázali zorientovať v oblasti sociálnej a rodinnej pomoci na území SR, ktorá sa realizuje prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny alebo úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Problémové a prioritné oblasti, z ktorých NP vychádza:

Odídencom z Ukrajiny sa v zmysle zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny poskytovala pomoc v hmotnej núdzi za obdobie od 01.03.2022 do 30.04.2022.

Odídencom z Ukrajiny sa okrem pomoci v hmotnej núdzi poskytuje aj pomoc vo forme štátnych sociálnych dávok a to jednorazový príspevok pri zverení dieťaťa, opakovaný príspevok dieťaťu, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi, príspevok na starostlivosť o dieťa. Štátne sociálne dávky sú poskytované od apríla 2022 bez prerušenia doteraz.

Okrem uvedenej formy pomoci je deťom odídencom z Ukrajiny poskytovaná pomoc vo forme dotácií a to dotácie na stravu a dotácia na školské pomôcky. Dotácia na stravu bola k 30.06.2022 poskytnutá 6 842 deťom.

## Spôsob realizácie aktivít projektu

### Hlavná aktivita projektu:

Poskytovanie poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení

### Príklad hlavnej aktivity v zmysle OP ĽZ:

Informačné, poradenské a asistenčné činnosti v oblasti lepšieho sociálneho začlenenia odídencov z Ukrajiny

**Celková dĺžka realizácie hlavných a podporných aktivít projektu:** 05/2022 – 07/2023

### Opis hlavnej aktivity:

Projekt bude implementovaný prostredníctvom hlavnej aktivity „*Poskytovanie poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení*“.

Individuálne poradenstvo v rámci sociálnej pomoci bude zamerané na špecifické potreby klienta (občana Ukrajiny) a bude zacielené na poskytnutie komplexných poradenských služieb a informovanosti o možnosti poskytovania pomoci v hmotnej núdzi, dotácií a štátnych sociálnych dávok a príspevkov. Poradenstvo bude poskytovať 92 odborných poradcov a 46 poradcov, ktorí budú zamestnanci úradov práce, sociálnych vecí a rodiny priamo na úrade, v prípade potreby budú poradenstvo poskytovať v obciach alebo vo veľkokapacitných centrách.

V rámci individuálneho prístupu a pomoci utečencom je nevyhnutné zabezpečiť spoluprácu so zástupcami samospráv, s poskytovateľmi ubytovania pre utečencov, s neziskovými organizáciami a rôznymi inými subjektmi, ktoré poskytujú pomoc utečencom a tým dosiahnuť sieťovanie a monitorovanie pomoci na regionálnej úrovni.

Z pohľadu poskytovania pomoci v hmotnej núdzi je snaha, aby utečenci mali k dispozícii finančné prostriedky na zabezpečenie svojich základných životných potrieb. Pri integrácii detí do školských zariadení informovanie o možnosti poskytovania dotácií na stravu a dotácií na školské pomôcky. Dotáciou na podporu humanitárnej pomoci pre osoby so zdravotným postihnutím je možné podporiť riešenie potrieb osôb s osobitnou ochranou, ktoré súvisia s ich závažným zdravotným postihnutím. Túto dotáciu bude možné poskytovať po schválení nariadenia vlády, ktoré v tejto súvislosti vláda pripravuje. Pri umiestnení osoby s osobitnou ochranou, na trh práce poskytnutie poradenstva v oblasti príspevku na starostlivosť, čím sa sprístupnia sociálne služby aj týmto osobám a zároveň sa im umožní vykonávať zárobkovú činnosť a zaobstaráť si vlastným pričinením dostatočné hmotné zabezpečenie. Pri deťoch z Ukrajiny, ktoré sú zverené do náhradnej starostlivosti poskytnutie odborného poradenstva v oblasti príspevkov v náhradnej starostlivosti, tak aby boli zabezpečené základné potreby dieťaťa a zároveň bol finančne podporený náhradný rodič. Pričom sa bude klásť dôraz na záujem dieťaťa a na udržanie rodinných väzieb.

Individuálnym poradenstvom sa zabezpečí poskytnutie základných informácií, ktoré sú dôležité pre lepšiu orientáciu sa v poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi, dotácií a štátnych sociálnych dávok a príspevkov občanom Ukrajiny, ktorí sú v ťažkej finančnej a sociálnej situácii.

Okrem poradenstva budú príslušní zamestnanci zabezpečovať pomoc aj pri administratívnych úkonoch napr. pomoc pri vyplňaní formulárov žiadostí o pomoc v hmotnej núdzi a štátne sociálne dávky a príspevky, formuláru žiadosti o dotáciu na podporu humanitárnej pomoci pre osoby so zdravotným postihnutím, vyhotovovať písomnosti, viesť evidenciu v IS, spracovanie úradných záznamov a správ, pripravovať výplatu dotácie v IS.

V súvislosti s poskytnutými dávkami, príspevkami a dotáciami je potrebné zabezpečiť adresnosť ich výplaty vzhľadom na to, že je tu obava z migrácie učencov z územia SR do iného štátu. Zamestnanci úradov pred

výplatou dávok budú monitorovať v spolupráci so samosprávou a ubytovateľmi, či sa utečenci zdržiavajú na adrese, ktorú zadali ako miesto výplaty dávky.

Zamestnanci, ktorí budú prijatí na pozíciu poradca budú predovšetkým nápomocní pri odstraňovaní jazykovej bariéry v súvislosti s komunikáciou s občanmi Ukrajiny v rámci sociálneho poradenstva a administratívnych úkonov spojených pri vypracovávaní všetkých dokumentov, ktoré sú potrebné pri jednotlivých poskytovaných dávkach, dotáciách a štátnych sociálnych príspevkov.

#### Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Predkladaný NP vychádza z potreby poskytnutia pomoci občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorého následkom je hromadný prílev cudzincov na územie Slovenskej republiky. Cieľom projektu je pomoc osobám z cieľovej skupiny a podpora ich integrácie prostredníctvom poskytovania poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení

#### Popis cieľovej skupiny

- štátni príslušníci tretích krajín odchádzajúci z Ukrajiny

#### Harmonogram realizácie aktivít

<b>Celková dĺžka realizácie aktivít projektu (v mesiacoch):</b>	15
---	----

#### Aktivity projektu realizované v oprávnenom území OP

<b>Subjekt:</b>	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
<b>Hlavné aktivity projektu:</b>	
<b>Typ aktivity:</b>	Informačné, poradenské a asistenčné činnosti v oblasti lepšieho sociálneho začlenenia odídencov z Ukrajiny
<b>Hlavná aktivita projektu:</b>	<b>Názov hlavnej aktivity :</b> Poskytovanie poradenských služieb a nástrojov sociálnej pomoci s prihliadnutím na špecifické potreby odídencov vrátane poradenstva pri začleňovaní detí do školských a predškolských zariadení
<b>Začiatok realizácie:</b>	05/2022
<b>Koniec realizácie:</b>	07/2023

#### Prehľad merateľných ukazovateľov projektu

<b>Merná jednotka:</b>	počet
<b>Merateľný ukazovateľ:</b>	Počet osôb nad 18 rokov, ktorým bola poskytnutá intervencia
<b>Celková cieľová hodnota:</b>	29 800
<b>Merná jednotka:</b>	počet
<b>Merateľný ukazovateľ:</b>	Počet osôb do 18 rokov, ktorým bola poskytnutá intervencia
<b>Celková cieľová hodnota:</b>	7 400